

Sektionen för demokrati och styrning
Björn Kullander

Kulturdepartementet
10333 STOCKHOLM

Betänkande SOU 2016:44 Kraftsamling mot antiziganism

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) delar kommissionens beskrivning över situationen för romers mänskliga rättigheter i Sverige. SKL välkomnar därför de insatser som kommissionen vidtagit för att uppmärksamma och stärka arbetet mot den diskriminering och vardagsrasism som romer möter. SKL är också positiva till merparten av de förslag som presenteras i betänkandet. I remissyttrandet fokuserar SKL på de förslag som direkt berör kommuner, landsting och regioner.

Sveriges Kommuner och Landsting:

- tillstyrker förslaget om att det görs en översyn av namn och beteckningar på platser vilka anspelar på antiziganism under förutsättning att berörda kommuner involveras i en sådan process. Om en sådan åtgärd når en nivå som gör att finansieringsprincipen gäller ska den också tillämpas.
- tillstyrker förslaget att skolboken ”Antiziganismen i Sverige – om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet och i dag” med tillhörande lärarhandledning sprids. Huvudmännen bör också få ta del av materialet eftersom de är ansvariga för skolans resultat.
- har i samband med remissyttrandet över betänkandet från ”Delegationen om mänskliga rättigheter i Sverige” tillstyrkt förslaget om att det inrättas ett oberoende nationellt organ med uppgiften att främja de mänskliga rättigheterna. SKL var dock tydlig med att det inte behöver ske i form av en ny myndighet.
- ser positivt på att det statliga stödet till romska civilsamhället ökar men betonar att det både bör handla om ekonomiska resurser och stöd att utveckla föreningsverksamhet med mera för att till exempel underlätta det lagstadgade samrådet med kommuner, landsting och regioner.
- håller med om att översynen av minoritetspolitiken bör omfatta frågor som rör antiziganism och hur förutsättningar till samråd och dialoger kan stärkas. SKL anser samtidigt att en förbättring av samråd mellan kommuner och de romska grupperna framför allt kan ske med främjande insatser och spridande av goda exempel och inte genom sanktioner och ökad tillsyn.
- anser att ett eventuellt center för romska frågor bör vara en del av det oberoende organ med uppgift att främja de mänskliga rättigheterna som också föreslås. Om uppgiftslämnarbördan ökar för kommuner, landsting och regioner ska finansieringsprincipen tillämpas.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

Kommissionens rekommendationer för att reagera på kränkningar av romers rättigheter och möjliggöra upprättelse

Kommissionen föreslår att statsministern framför en officiell ursäkt för de övergrepp som romer har drabbats av genom historien. Ursäkten bör enligt kommissionen följas av utfästelser om vad som ska göras för att undvika upprepningar och för att kompensera dem som drabbats. SKL håller med kommissionen om att genomförandet av sådana åtgärder tas fram i dialog med romer och tillstyrker de förslag som berör våra medlemmar enligt nedan.

- SKL tillstyrker förslaget om att det görs en översyn av namn och beteckningar på platser vilka anspelar på antiziganism under förutsättning att berörda kommuner involveras i en sådan process. Om en sådan åtgärd når en nivå som gör att finansieringsprincipen gäller ska den också tillämpas.
- SKL tillstyrker förslaget att skolboken ”Antiziganismen i Sverige – om övergrepp och kränkningar av romer under 1900-talet och i dag” med tillhörande lärarhandledning sprids. Huvudmännen bör också få ta del av materialet eftersom de är ansvariga för skolans resultat.

Kommissionens rekommendationer för att förhindra kränkningar av romers mänskliga rättigheter

Kommissionen föreslår bland annat att det skyndsamt inrättas ett oberoende nationellt organ med uppgiften att främja de mänskliga rättigheterna. SKL har i samband med remissyttrandet över betänkandet från Delegationen om mänskliga rättigheter i Sverige (SOU 2010:70) tillstyrkt förslaget om att det inrättas ett sådant organ. SKL var dock tydlig med att det inte behöver ske i form av en ny myndighet.

Kommissionens rekommendationer för ett effektivare arbete mot antiziganism

SKL delar kommissionens resonemang om att respekten för och medvetenheten om de mänskliga rättigheterna måste ses som en del av ordinarie verksamheter och inte som ett område vid sidan av. SKL driver också utvecklingsarbete tillsammans med kommuner, landsting och regioner om hur mänskliga rättigheter kan involveras i styrningen och ledningen. Under 2015-2016 har SKL tillsammans med Linköpings kommun, Göteborgs stad och Luleå kommun också bedrivit ett utvecklingsarbete om hur kommuner kan förbättra samrådet med romer. Ett arbete som bidragit till goda exempel och viktiga lärdomar.

Ert dnr:
KU2016/01696/DISK

- SKL ser positivt på att det statliga stödet till romska civilsamhället ökar men betonar att det både bör handla om ekonomiska resurser och stöd att utveckla föreningsverksamhet med mera för att till exempel underlätta det lagstadgade samrådet med kommuner, landsting och regioner.
- Håller med om att översynen av minoritetspolitiken bör omfatta frågor som rör antiziganism och hur förutsättningar till samråd och dialoger kan stärkas. SKL anser samtidigt att en förbättring av samråd mellan kommuner och de romska grupperna framför allt kan ske med främjande insatser och spridande av goda exempel och inte genom sanktioner och ökad tillsyn.

Kommissionens förslag om att inrätta ett nationellt center för romska frågor

SKL håller med kommissionen om att det finns ett behov av att ha en långsiktig och trovärdig struktur för att säkerställa romers rättigheter i vid bemärkelse.

Kommissionen föreslår att det sker genom ett nationellt center för romska frågor inrättas. För att tydligt koppla frågan till mänskliga rättigheter anser SKL dock att motsvarande uppgifter istället bör vara en del av det oberoende organ med uppgift att främja de mänskliga rättigheterna som också föreslagits. Om uppgiftslämnarbördan ökar för kommuner, landsting och regioner ska finansieringsprincipen tillämpas.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Dahl TF VD

Annika Wallenskog, Avdelningschef